

^१स्तुभित्वा-स्तोभित्वा-स्तुब्ध्वा, ^२निष्ठोभिता-त्री ; इति विशेषरूपाणि । सामान्य-
रूपाणि जृम्भितिवत् (617) बोध्यानि ।

(1871) “ष्टेष्ट क्षणार्थः” (I-श्वादि:-365. सक. सेट्. आत्म.)

भौवादिककेपतिवत् (261) सर्वाण्यपि रूपाण्यूह्यानि ।

(1872) “ष्टै वेष्टने” (I-श्वादि:-922. सक. अनि. पर.)

‘ष्णै’ इति स्वाम्यादयः । ‘अप्राकाश्ये’ इति केचित् । ‘^३स्तायूनां पतये
नमः (तै. सं. 4-5-7) । इतराणि रूपाणि भौवादिककायतिवत् (263) बोध्यानि ।

(1873) “ष्ट्यै शब्दसंघातयोः” (I-श्वादि:-911. अक. अनि. पर.)

‘शब्दसंघातयोर्धात्वोः स्त्यायत्येकस्य सो न षः ।’ (श्लो. 7) इति देवः ।

^४प्रस्तीमः-प्रस्तीतः, प्रस्तीमवान्-प्रस्तीतवान्, ^५प्रसंस्तीतः, ^६स्त्यातः-संस्त्यानः, ^७स्त्री,
इति विशेषरूपाणि । सामान्यरूपाणि भौवादिककायतिवत् (263) बोध्यानि ।

1. उदित्त्वादिङ्विकल्पः । ‘रलो व्युपधात्—’ (1-2-26) इति कित्त्विकल्पः । तेन
रूपत्रयम् ।

2. तुचि ‘उपसर्गात्—’ (8-3-65) इति षत्वे रूपमेवम् । माधवधातुवृत्तौ
अत्र प्रकरणे निष्ठोऽन्धा इति अनिष्टकं तृजन्तरूपं पठितं दृश्यते । धातावस्मिन्
बलादेरार्धधातुकस्येङ्विकल्पप्रतिपादकशास्त्राभावात् चिन्त्यमिदम् । किञ्च “‘प्राक्
सितादङ्गव्यावायेऽपि’ (8-3-63) इति षत्वम्” इत्युक्तं तत्र ; तदपि न सङ्गच्छते ।

3. बाहुलकात् औणादिके उणप्रत्यये ‘आतो युक्—’ (7-3-33) इति युगागमे च
रूपम् । “छद्मना ये वस्त्रादीनपहरन्ति ते स्तायवः” इति भट्टभास्करः ।

4. प्रपूर्वकस्यास्य निष्ठायाम्, ‘स्त्यः प्रपूर्वस्य’ (6-1-23) इति यकारस्य सम्प्रसारणे,
पूर्वरूपे, दीर्घे च, ‘प्रस्त्योऽन्यतरस्याम्’ (8-2-54) इति निष्ठातकारस्य मकारादेश-
विकल्पः । मकारादेशाभावपक्षे ‘संयोगादेरातो धातोर्यण्वतः’ (8-2-43) इति निष्ठानत्वं
न भवति ; सम्प्रसारणस्य नित्यत्वात्, सम्प्रसारणे कर्तव्ये निष्ठानत्वस्यासिद्धत्वात् ।

5. ‘प्रस्त्यः’ इत्येव वक्तव्ये ‘स्त्यः प्रपूर्वस्य’ (6-1-23) इति वचनम्—प्रशब्दो
यस्मात् धातूपसर्गसमुदायात् पूर्वः, तस्मादपि प्रसारणं भवतीति ज्ञापनार्थम् । तेन
प्रसंस्तीतः इत्यत्रापि सम्प्रसारणादिकम् ।

6. प्रभिन्नोपसर्गोपपदस्य शुद्धस्य च धातोः न सम्प्रसारणादिकम् । अत्र ‘संयोगादेरातो
धातोर्यण्वतः’ (8-2-43) इति निष्ठानत्वम् । अत्र सर्वत्रापि स्त्याधातुग्रहणेषु
‘ष्ट्यै’ इत्यस्य ‘स्त्यै’ इत्यस्य च ग्रहणं सर्वसम्मतम् । यदाह वामनः
‘सम्प्रसारणविधौ षोडशोऽप्ययं स्त्यारूपो गृह्यते’ (6-1-23) इति ।

7. ‘स्त्यायतेर्ङ्’ (पञ्च. उ. 4-165) इति ङ्प्रत्यये ङित्वाट्टिलोपे बलि लोपे,
टित्वात् जीपि च स्त्री इति सम्पद्यते ।